

חודש ארגון תש"פ | זרעים - נבטים

**"כי המצווה הזאת אשר אנוכי מצווך היום
לא נפלאות היא ממך ולא רחוקה היא לא בשמיים היא"**

כתיבה: שירה דהן, יעל פלאי, אורית שכטר, סימה יצחקי, רחל סבג, חרות פארלוק, טל פאר.

פיתוח תוכן: זוהר כובשי, טליה וינגרד.

עריכה לשונית: חנה פורטגנג

עיצוב: תהילה עיצוב חזותי

עיצוב הכריכה: סטודיו בת עמי

הבאה לדפוס: אברהם שטרן

בהוצאת מחלקת תוכן בני עקיבא.

מדריכים יקרים,

בשנה זו אנחנו רוצים לחזק שריר בסיסי ועמוק: את שריר המחויבות שלנו. המחויבות היא שמאפשרת את מרחב החיבור שאליה אנחנו כוספים ואותו אנחנו רוצים כל כך. בחודש הארגון נזעק בגרון ניחר בכל פעולה, תערוכה או קיר שנצבע, בכל יישום נושא שנעשה עם השבט: אנחנו מצוויים! וציווי זה הוא זה שנותן לנו את הצוותא. הגיע הזמן לזעוק לעולם כולו שהמחויבות היא שיוצרת את החיבור, והחיבור הוא שיוצר את המחויבות. זהו מעגל בלתי פוסק, וזה החידוש שלנו בשנה זו.

אני בטוח שתצליחו להוביל חודש ארגון חזק ועוצמתי ומתפלל איתכם שנצליח לחזק את השריר הזה גם אצלנו וגם אצל חניכינו, כי ברגע שהשריר שלנו יהיה חזק העולם כולו יבין מהי דרך בני עקיבא, ועוצמת חודש ארגון תורגש בכל רחבי הארץ.

אני רק רוצה להוסיף בקשה אחת, מדריכים יקרים ומדריכות יקרות:

גם בחודש זה אנחנו מצוויים לשמור על גופם ועל נפשם של החניכים והחניכות היקרים שלנו, וכולנו ציווי שבצוותא נשמור על חניכינו תוך כדי הפעילות העצומה והעוצמתית של חודש הארגון.

חודש ארגון שמח,

יאיר שחל

מזכ"ל

כן, הוא הגיע, ברוך ה' שוב הוא הופיע, מזל שהוא קיים. חודש הארגון שוב מגיע - ובענק. הוא מגיע בעוצמה של רוח, בעוצמה של עשייה שהולכת לייצר לנו שנת פעילות מלאה בתורה ובעבודה.

בחודש הארגון ברור לנו שאנחנו מצוויים לפעול עם החניכים; בחודש הארגון ברור שאנחנו מצוויים ליישם את הנושא וברור לכולנו שבחודש הארגון אנחנו הכי הרבה בצוותא עם החניכים ועם הסניף. בחיבור. חודש הארגון הוא שיא הציווי ושיא הצוותא שלנו, חברי צוות ההדרכה.

"גדול מצווה ועושה", זעק רב יוסף, מגדולי האמוראים. רב יוסף הדריך אותנו איך צריך להתייחס לימי הגאולה שבהם אנו נמצאים. הוא הגדיר את היחס הראשוני שבו אנחנו ניגשים אל עולם המצוות האישיות שלנו ואל עולם הדרכה ובו אנחנו פועלים.

מדריכים יקרים, ה' עימכם!

בחודש הארגון נשים לב במיוחד לחניכים השקופים, שאינם מתבלטים במיוחד, אלו שעלולים להתפספס לנו ולהיעלם לאחר שבת הארגון. נשים לב לחניכים שמנסים לשבש לנו את התהליך החינוכי ונחשוב כיצד לעזור להם למצוא את המקום שלהם בינינו. נשים לב גם לחניכים שבאים כדי לעבוד ולהיות שייכים ונעצים אותם.

בחודש הארגון נחנך למצוות ונשמור על האווירה המשפחתית, נגדל בתורה ובמצוות יחד, נכיר בשונות שבין חברי התנועה ונגלה סבלנות בחינוך למצוות. "אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יִעֲזֹרוּ וְלֹאֲחֵיו יֵאָמְרוּ תִזְקֶק": החינוך למצוות ייעשה בעין טובה, באהבה, בימין המקרבת ובשלום, כדרכו החינוכית של אהרן הכהן, שהיה "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

מוגשת לכם חוברת פעולות לתהליך החינוכי בחודש הארגון. קראו אותה והתאימו את התכנים לשבט, הפכו את החודש לחודש ערכי ומשמעותי ואל תוותרו על לימוד, פעילות וחוויה עם החניכים שלכם.

מאמין בכם מאוד!

בהצלחה רבה,

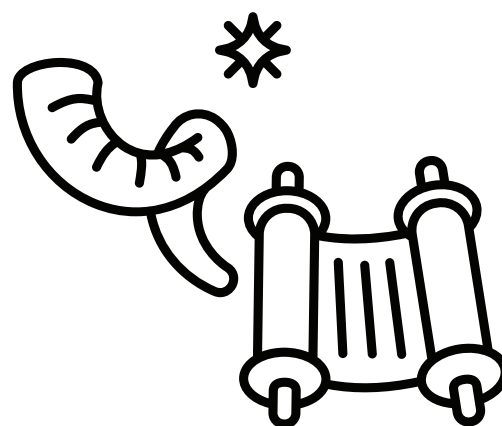
אלחנן כהן ששון

ראש מחלקת הדרכה

איזו התרגשות - חודש ארגון הגיע! חודש גדוש בפעילות אינטנסיבית, חודש שבו החניכים שלנו פועלים יחד ומעצבים את השבט שלנו כמשפחה חזקה ומגובשת! השנה אנו זוכים לעסוק בנושא הבונה את עמוד השדרה הרוחני שלנו ושל חניכינו: 'מצווה ועושה'. נברר יחד את היחס הנכון והבריא למצוות הנפלאות שהקב"ה העניק לנו ונחנך למחויבות עמוקה לפרטי המצוות מתוך שאיפה לחיבור המוליך שמחה ואהבה בקיום המצוות.

בחודש הארגון נעמיק בגישה הרואה בחיבור ובמחויבות למצוות שני צדדים של אותו מטבע, שאי אפשר לזה בלא זה, ונתנסה בלימוד ובבירור מצוות שונות כדי להטמיע את תפיסת העולם השלמה הזאת.

חודש הארגון עמוס במשימות רבות, וחשוב לזכור שכל המתודות שמשמשות אותנו - צביעת קירות, דגלנות, הצגות, הופעות, תערוכות ועוד - מטרתן לייצר תהליך חינוכי משמעותי בשבטים. חינוך הוא עבודה במעגלים, וחיזוק הקשר בין חברי הסניף למצוות יביא לידי חיזוק מגוון הקהילות בתנועה ועם ישראל כולו.

תוכן עניינים

6	הקדמה למדריך זרעים - נבטים
7	רעיונות לקירות
9	שבוע 1
10	פעולה 1: החוט המקשר
15	פעולה 2: אחיזת החבל משני הקצוות - מחויבות וחיבור
21	שבוע 2
22	פעולה 3: הסיפור הזה גדול ממני
30	פעולה 4: הגיע זמן ברכות
35	שבוע 3
36	פעולה 5: חלון לשמיים
44	פעולה 6: ללמוד (בעצמי) וללמד

גדולים, מצווים ועושים

מדריכים יקרים,

מובאת לפניכם סקירה של הפעולות בחוברת זו כדי לאפשר לכם הבנה של התהליך החודשי. אנחנו ממליצים בחום לעבור עליה לפני שאתם מכינים את הפעולה הראשונה, כך תבינו טוב יותר את הנושא ואת החלוקה שלו לפעולות השונות, ותדעו לתווך אותו לחניכים בצורה מיטבית. השבט שלכם יברר את הנושא השנתי- "מצווה ועושה"- דרך הברכות ולכן תמצאו כאן התייחסות מיוחדת אליהן. חשוב לציין שהנושא המרכזי אינו ברכות אלא "מצווה ועושה", העיסוק בברכות הוא השביל דרכו נעמיק בסוגיה זו.

בהצלחה!

שבוע ראשון - גדולים

פעולה 1: החוט המקשר

פעולה זו פותחת את חודש ארגון ולכן היא תהווה היכרות עם הנושא של החודש ושל השנה כולה. בפעולה זו נלמד שהמצוות הן דרך ליצירת קשר שלנו עם הקב"ה. הקב"ה ציווה, וכשאנו עושים את מצוותיו - אנו נקשרים אליו בקשר ישיר כעם וכיחידים.

פעולה 2: אחיזת החבל משני הקצוות - מחויבות וחיבור | שניים זה תמיד ביחד

לאחר ההבנה שהמצוות יוצרות קשר ישיר עם הקב"ה, נעמיק בהבנה שאת המצוות צריך לעשות גם מתוך חיבור וגם מתוך מחויבות. עצם זה שאנו מצווים בעשיית מצוות ע"י ריבוננו של עולם, גורם לנו להיות מחויבים לעשותן ללא יכולת בחירה. אך יש לנו בחירה בעליית קומה נוספת של להתחבר למצוות, לאהוב לעשותן, להרגיש שייך. בפעולה זו נבין את רעיון המצוות כברית, כשמטרתנו היא לקיים מצוות מתוך אחיזה בשני הקצוות - מחויבות וחיבור כאחד.

שבוע שני - מצווים

פעולה 3: הסיפור הזה גדול ממני

לשבוע שעבר עסקנו בחשיבות המחויבות והחיבור כאחד, השבוע נתעסק בעיקר בעניין המחויבות. הקב"ה יצר אותנו, את עמ"י, כבניו וכעבדיו ולכן בראש ובראשונה אנו מחויבים לשמוע בקולו. בפעולה זו נעמיק בכך שהסיפור הזה שנקרא ה' ועמ"י, קשר בין בורא לברואיו- גדול ממני, ולכן אני קודם כל מצווה בו, קודם כל עושה ומחויב לדבר הגדול הזה.

פעולה 4: הגיע זמן ברכות

בפעולה זו, נבין שדרך החיים הנכונה לקשר עם ריבוננו של עולם עוברת דרך חובתנו לקיים מצוות לפרטיהן. המצוות בנויות מפרט ועוד פרט ועוד פרט שמתוות לנו בסופו של דבר את הדרך. רעיון זה, יבוא לידי ביטוי בפעולה דרך היכרות עם מצוות ברכות, המצווה שבה עוסק שבט נבטים.

שבוע שלישי - עושים

פעולה 5 - חלון לשמיים

מתוך אמונה שה' ציווה עלינו לעשות מצוות שונות ושאלנו מחויבים בהן, נובעת ההבנה שמצוות אלו הן אמצעי לחיבור עם הקב"ה. ה' יכול לנהל את העולם בעצמו ולבדו אך הוא משאיר לנו מקום שבו אנחנו יכולים להתחבר אליו ולהוסיף קדושה בעולם הזה.

פעולה 6 - ללמוד (בעצמי) וללמד.

לאחר שהחניכים למדו את הרעיון הכללי של המצווה ואת הפרטים שלה, מטרתה של פעולה זו היא לעזור לחניכים למצוא את המקום שלהם בתוך המצווה, את הנקודה בה הם מתוך עולמם יכולים להתחבר למצוות הברכות באופן אישי.

מי הקיר הכי יפה בעיר?!

רגע לפני שנצלול לפעולות, רצינו לדבר על הקירות בסניף: הקירות הם אלמנט משמעותי בחודש הארגון- אנחנו משקיעים בהם הרבה זמן ומחשבה והם מייצגים את השבט שלנו בסוף החודש, אבל לא תמיד מצליחים להפוך אותם לכלי חינוכי. השנה אנו מציעים להשתמש בקירות כדי להעצים את הטמעת התוכן בשבט, לגלות כישרונות ולתת במה לחניכים שונים.

איך? על ידי קירות פעילים! קירות פעילים הם קירות שמפעילים אותנו, יוצרים בקרבנו תנועה, גורמים לנו לחשוב בהתאם לתוכן שהקיר מציע. הקיר יכול לספר סיפור, להציע משחק ובסופו של דבר לשדרג את החוויה החינוכית ואת הנראות של החדר. זה אמנם מצריך יותר חשיבה אבל שווה כל רגע של השקעה! כדי להקל עליכם ואפילו רק כדי לפתוח את הראש- הכנו עבורכם שני רעיונות, מוזמנים להפוך אותם למציאות מרהיבה!

נראה איזה קיר יפעיל הכי הרבה הורים בשבת ארגון (:)

אופציה א-

משחק הזיכרון: על הקיר יהיה מצויר ריבוע עם משבצות, בכל משבצת יהיה סקוטצ', ובצידו של הריבוע תודבק ניילונית עם כרטיסיות המשחק שעליהן יש סקוטצ'. זוגות הכרטיסיות יהיו מורכבות ממצב\אדם\מאכל וברכתו. כל משחק מתחיל בסידור הכרטיסיות במשבצות הריבוע ולאחר מכן ניתן לשחק את משחק הזיכרון - כל אחד בתורו הופך שני כרטיסיות, אם הן זוג - הוא לוקח אותן, אם הן לא זוג - הופכים שוב ותור החניך הבא לשחק. מי שיש לו בסוף המשחק הכי הרבה זוגות של כרטיסים הוא המנצח.

דוגמאות לזוגות כרטיסים: שזיף - בורא פרי העץ, אישה לאחר לידה - שגמלני כל טוב, קשת - זוכר הברית, רעם - שכוחו וגבורתו מלא עולם, פרי עם ריח טוב - הנותן ריח טוב בפירות, קניית בגד חדש - שהחיינו, חופה - משמח חתן עם הכלה, ועוד.

אופציה ב-

בחן את עצמך: קיר שהכותרת שלו היא 'איזו מצווה עשיתי היום?' הקיר הינו בנוי משאלות אישיות, כל חניך יכול לגשת אליו בכל זמן ובכל מקרה במשך השנה, ולאחר שעבר בלוח - עליו לסמן שהגיע לסוף. כך שבסוף שנה הלוח יהיה מלא במצוות שחניכי השבט עשו. ניתן להשאיר מקום בצד לכתוב במילה איזו מצווה נעשתה כך שבסוף שנה לא יהיו רק סימוני וי, אלא גם מילים אילו מצות נעשו בשבט זה באותה שנה.

זקונים

שבוע 1

הצרות למדריכים:

פעולה 1: החוט המקשר

רציונל:

פעולה זו פותחת את חודש ארגון, ולכן תשמש להיכרות עם הנושא של החודש ושל השנה כולה. בפעולה זו נלמד שהמצוות הן דרך ליצירת קשר שלנו עם הקב"ה. הקב"ה ציווה, וכשאנו עושים את מצוותיו אנו נקשרים אליו בקשר ישיר כעם וכפרטים.

מטרות:

1. החניכים ייחשפו לנושא השנתי, "מצווה ועושה", ויכירו בחשיבותו.
2. החניכים יבינו שהמצוות יוצרות קשר ישיר עם הקב"ה.
3. החניכים ישתפו אם נושא המצוות מעסיק אותם ואם הם חושבים עליו בחיי היום-יום.

ציוד נדרש:

- סליל חוט
- פתקי משימות
- כרטיסיות

מהלך הפעולה

שלב א -

עומדים במעגל, וכל אחד מקבל פתק ובו משימה (נספח 1). הראשון שמתחיל מחזיק סליל של חוט וצריך לבחור בחבר אחר ולתת לו את המשימה. כשהחבר מסיים למלא את המשימה שלו גם הוא צריך להחזיק בחוט. כל מי שמקבל משימה ועושה אותה הוא הבא בתור לתת משימה לחניך אחר עד שכולם יקבלו משימות ונוצר מעגל שבו חוט המקשר בין כולם.

נשאל את החניכים: מה מקשר ביניכם עכשיו שאתם עומדים במצב הזה? מה הייתם צריכים לעשות כדי להיקשר בחוט לחברים שלכם? מתי הרגשתם טוב יותר, כשנתת משימה או כשקיבלת אחת?

נסכם: הבנו שנתינת המשימה לחבר אחר או הבחירה שמישהו בחר בי לעשות את המשימה שלו הן שקישרו בינינו, ומשהו ממנו נשאר אצלי או משהו ממני הועבר לחבר אחר, ולכן אנו קשורים. ככה גם במצוות: ה' בחר בנו לעשות את מצוותיו ולקיים את תורתו, וזה מה שמקשר אותנו בחוט ישיר אליו. המצוות הן דרך ליצירת קשר עם מי שנתן לנו אותן, ה'.

שלב ב -

מכאן נגיע להצגת הנושא השנתי, "מצווה ועושה". נציג לפני החניכים את הנושא, נדבר איתם על שבני עקיבא בחרה לעסוק בנושא הזה כל השנה, ובחודש ארגון בפרט. נושא המצוות חשוב, כי אנחנו אוהבים את הקב"ה ורוצים לעבוד אותו, והמצוות הן הדרך שלנו להיות קשורים אליו (ועל זה נרחיב בהמשך). נבקש מהחניכים לשתף: אילו מצוות אתם מכירים ממה שאתם עושים, מהמשפחה, מהסביבה?

אם מספר החניכים השבט גדול, הוסיפו פתקי משימות. המשימות יכולות להיות מצבים טכניים הקשורים לצמיח הבחור, משימות המאזרות מחשבה על משהו צנוק יותר, משימות הגורמות לדינמיקה בין חברי השבט ועוד.

גדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

נניח על הרצפה בראש המעגל שלט "כמה פעמים ביום את/ה חושב/ת על...?" ותחתי ברחבי המעגל שלוש אפשרויות "בכלל לא", "1-10 פעמים", "10 פעמים ומעלה".

בכל פעם נציג נושא, כגון משפחה, חברים וכו' (נספח 2), ונשאל את החניכים: כמה פעמים ביום אתם חושבים על הנושא? בכל פעם שנציג נושא יצטרכו החניכים לעמוד ליד הפתק שהם מזדהים איתו.

לבסוף נציג לפניהם את הנושא 'מצוות': נבקש מהם לעמוד ליד פתק, ולאחר מכן נחזור כולנו לשבת במעגל.

נשאל את החניכים: מה למדנו מכך? על אילו נושאים רובנו חושבים על היום, ולאילו אנחנו כמעט לא מתייחסים? האם היה נושא שבלט בשוני שלו? האם רובנו עמדנו לרוב על אותו פתק? מה קרה כשהצגנו את הנושא 'מצוות'? האם הנושא הזה מעסיק אתכם במהלך היום? האם מישהו מרגיש שזה רחוק או גבוה ממנו? האם זה משהו שאתם חושבים עליו בחיים שלכם או לא?

לבסוף נשקף לחניכים את תשובותיהם ואת תחושות השבט בנושא.

סיכום

נחלק את החניכים לזוגות ונבקש מכל זוג לחשוב על מצווה שכיף להם לקיימה או שבה הם מרגישים (או רוצים להרגיש) מחוברים וקשורים יותר לה'. נערוך סבב שיתוף בצורת 'התחברתי': כל זוג ישתף במה שהוא חושב, וכשמישהו מהמעגל יזדהה עם האמירה שלהם הוא יהיה הבא בתור.

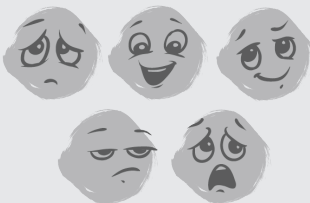
זה הזמן לעצור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מניע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שומע?

שני חניכים שחשו שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

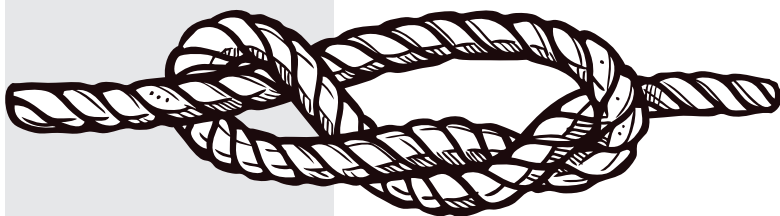
_____: **סע**
חשוב שגדבר על:

_____: **סע**
חשוב שגדבר על:

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו שחשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

<p>שיר/י שיר שאת/ה אוהב/ת</p>	<p>ספר/י על מקום נחמד שהיית בו השבוע</p>
<p>הסתובב/י סביב המעגל פעם אחת</p>	<p>אמור/אמרי מילה טובה לאחד החברים במעגל</p>
<p>פתח/פתחי את כל החלונות בחדר</p>	<p>סזור/סזרי את כל החלונות בחדר</p>
<p>ספר/י מעשה טוב משהו עשה לך בזמן האחרון</p>	<p>זיין/י עם משהו שאת/ה מאריך/ה מאוד</p>

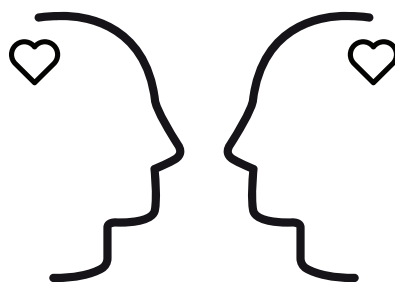
המשך נספח 1

<p>אנור/אנרי מה הדבר שאת/ה הכי אוהב/ת בחודש ארגון ולמה</p>	<p>זרום/זרמי לנישה במעל לזחוק</p>
<p>מזאו/מזאי מתנה קטנה בחדר והענק/העניקי אותה לאחד החברים</p>	<p>ספרי/י מעשה טוב שצטית לנישה בזמן האחרון</p>
<p>צייני/י את שנות החניכים לפי סדר העברת החוט עד עכשיו</p>	<p>הקדש/הקדישי שיר למדריך/ה</p>

נספח 2

שלטי מחשבה ונושאים

- משפחה
- חברים
- קניות
- אוכל
- סניף
- בית ספר
- חוגים
- טלפון ומחשב
- מצוות
- הקב"ה

הצרות למדריכים:

פעולה 2: אחיזת החבל משני הקצוות - מחויבות וחיבור שניים זה תמיד ביחד

.....

רציונל:

לאחר ההבנה שהמצוות יוצרות קשר ישיר עם הקב"ה נעמיק בהבנה שאת המצוות צריך לקיים גם מתוך חיבור וגם מתוך מחויבות. עצם הציווי שציווה אותנו ריבוננו של עולם לעשות מצוות גורם לנו להיות מחויבים לעשותן ללא יכולת בחירה, אך יש לנו בחירה בעליית קומה נוספת של התחברות למצוות: לאהוב לעשותן, להרגיש שייכים אליהן. בפעולה זו נבין את רעיון המצוות כברית ואת מטרתנו לקיים מצוות מתוך אחיזה בשני הקצוות - מחויבות וחיבור כאחד.

מטרות:

1. החניכים ילמדו שעם הציווי מגיעה קודם כול המחויבות לעשיית המצוות.
2. החניכים יבינו שעשיית מצווה צריכה להיות בו בזמן גם ממחויבות וגם מחיבור.
3. החניכים ידגימו במה הם מרגישים או רוצים להרגיש מחויבות וחיבור כאחד.

ציוד נדרש:

- נייר רצף
- טושים ועפרונות
- פתקי מזכר ריקים
- כרטיסיות
- דפי מקורות של הרב הנדלר
- מהלך הפעולה

שלב א -

נניח באמצע המעגל גיליון נייר, נכתוב באמצעו "מצוות" ונבקש מהחניכים לכתוב ברחבי הנייר כל מה שעולה להם בראש כשהם שומעים את המילה מצוות. לאחר שהנייר מלא נבקש מהם לחזור למקום, נקרא בקול את אמירותיהם ונשאל אם יש חניך או חניכה שרוצים לשתף מדוע כתבו את מה שכתבו. לאחר מכן נזיז את הנייר הצידה (נחזור אליו בהמשך).

שלב ב -

כל אחד מהמשתתפים יקבל שני פתקים ריקים. על פתק אחד עליהם לכתוב שם של מישהו מהמשפחה שלהם, ועל הפתק השני את שם החברה שייצרה את החולצה שהם לובשים כרגע. החניכים צריכים להחליט איזה פתק שווה 5 נקודות ואיזה פתק שווה 3 נקודות, לפי מה שחשוב יותר בעיניהם (סביר להניח שרובם ייתנו 5 נקודות לפתק של המשפחה).

כל אחד מניח את הפתקים שלו על הרצפה ועומד לידם. המטרה היא לאסוף כמה שיותר פתקים ונקודות, ומי שיהיה לו סכום הנקודות הגבוה ביותר בסוף המשחק - ינצח. נוסף על כך המטרה של כל אחד היא לשמור את הפתקים שלו אצלו ולהילחם שלא ייקחו לו אותם. כל אמצעי המשחק כשרים, אך יש שני חוקים: (1) אסור לעמוד על הפתקים; (2) אסור לגעת זה בזה. אפשר להתגנב מאחור, לשמור על הפתקים בדרכים יצירתיות, לנהל משא ומתן, ליצור בריתות, העיקר לקיים את מטרות המשחק ולשמור על החוקים שלו.

לאחר המשחק נשאל את החניכים: על איזה פתק נלחמתם יותר שלא ייקחו לכם? לאיזה פתק נתתם יותר נקודות? סביר להניח שלפתק של המשפחה. למה?

נסכם באמירה שהחניכים נתנו יותר נקודות לפתק של המשפחה בשל חיבור לדמויות. החיבור למשפחה גרם למחויבות אליה ולכן שלא ויתרנו עליה. החברה של החולצה חשובה לנו פחות, ולכן אף אחד לא חשב שהיא תהיה שווה יותר נקודות. כשהתחברנו יותר נתנו יותר נקודות ונלחמנו יותר.

אם הם מתקשים בזה אפשר לכוון בשאלות כלליות - איזה רצף אולה בכס? האם זה כיף או משעמם? האם יש מצווה מסוימת שאתם מחוברים אליה? מצווה מסוימת שקשה לכם? האם זה בגלל הרגלים מהבית? האם זה מאסיק אתכם?

שלב ג -

נניח שוב את נייר הרצף המלא באמצע המעגל ונאמר לחניכים שכל מה שהם אמרו נכון, אך אנחנו רוצים להוסיף עוד מילה, ותוך כדי דיבור נכתוב בגדול על הנייר את המילה מחויבות.

כשאנו חושבים על מצוות עולות לנו הרבה אסוציאציות, אך הדבר הראשון שצריך לעלות לנו הוא קודם כול מחויבות. כמו שראינו במשחק הפתקים, יש עניין לחיבור, הוא חשוב מאוד בעולם המצוות, אך חשובה ההבנה שיש לנו פה קודם כול מחויבות למצוות. חובה לעשותן מעצם הציווי שה' ציווה עלינו. לאחר מכן החיבור יהיה קומה נוספת, וכך נוכל לאחוז את החבל משני קצותיו.

שלב ד -

נניח במעגל טווח שבקצהו האחד המילה מחויבות ובקצהו השני המילה חיבור. נפזר על הרצפה כמה מעגלים חברתיים, כגון משפחה, סניף (נספח 1), ונבקש מהחניכים להניח כל מעגל על הטווח שבין מחויבות לחיבור. בכל פעם נרים מעגל אחר ונשאל: אתם מרגישים שם יותר חובה או יותר חיבור? אולי באמצע ונוטה לכיוון מסוים?

נשאל את החניכים: האם מישהו רוצה לקחת את אחד הדברים ולהגיד באילו דברים הוא מרגיש מחויבות וחיבור גם יחד?

סיכום

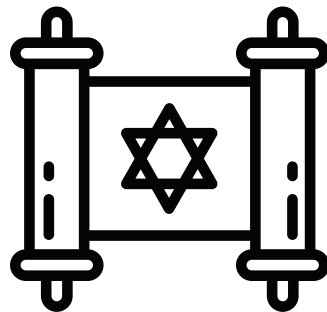
נחלק לחניכים את המקרה על ההתלבטות אם לקום לתפילה (נספח 2).

לאחר הקריאה נשאל את החניכים: מה אתם הייתם עושים? ממשיכים לישון ומחכים לחיבור לתפילה או קמים באותו רגע? נבקש מנציג מכל דעה לנמק ממה שלמד בפעולה מה הוא היה בוחר ולהסביר למה.

לבסוף נסכם לחניכים את שתי הדעות שהציגו ונדגיש שעשיית המצוות צריכה להיות מחיבור וממחויבות גם יחד. ניתן להיעזר בסיכום בדברי הרב הנדלר (נספח 3).

שימו לב, לא צריך לקרוא את כל הקטע, דלו ממנו את הקטעים החשובים, ואל תקראו אלא הסבירו בעצמכם את דברי הרב.

הדיקת דופק

כמה חניכים הגיזו לפעולה?

זה הזמן לעבור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר רגוש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מניע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שמוס?

שני חניכים שחשוב שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

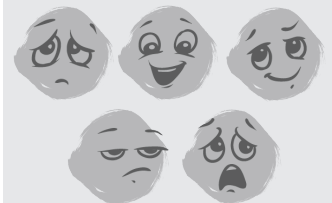
ס: _____

חשוב שנדבר על: _____

ס: _____

חשוב שנדבר על: _____

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו שחשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

אחויבות

חיבור

המשך נספח 1

סניף	משפחה
מצוות	גית הספר
העיר או היישוב שלי	חוזים

נספח 2

בוקר. השעון מצלצל בקול גדול "קום לעבודת הבורא". כהרגלי בקודש אני מכבה את השעון בטפיחה עזה. די לעצבן, תן לישון. קול לוחש בלבבי: קום! זו חובה!
 ומנגד, קול שני: קום רק כשיתחשק לך ותרגיש שאתה 'מתחבר' לתפילה. אם כך תעשה, תראה איזה 'אורות' יהיו לך בתפילה. ולי רק נותר להחליט: איזה מהקולות הוא קולו של יצר הטוב ואיזה של יצר הרע?

נספח 3

קטע הרחבה למדריכים

נעשה ונשמע

הרב אריה הנדלר שליט"א, ראש ישיבת ההסדר ברמלה (מאתר ערוץ 7)

דרך סלולה היא לנו מאז עמדו רגלי אבותינו תחת הר סיני: "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" (שמות כד) - ה"נעשה" הוא הציות, ה"נשמע" הוא ההתחברות.

ובכן, ראשית לכל - ציות, ורק לאחר מכן, התחברות. וביתר פירוט - הציות שייך אל המעשה, אל דפוסי ההתנהגות. ההתחברות שייכת אל ההרגשה, המחשבה, התחושה. הציות הוא אובייקטיבי, ניתן למדידה, לביצוע. ההתחברות היא סובייקטיבית ותלויה בגישתו של כל אדם ואדם.

אמור מעתה, המהלך נעשה כסדר הזה - בתחילה 'נעשה' ורק לאחר מכן 'נשמע'. ראשית עבודתו של האדם את קונו, היא מתוך מחויבות, מתוך התבטלות. האדם פונה מלמטה אל אלוקים, שומע את קולו ושומע בקולו. מקבל עליו דפוס התנהגות. קבלה שיסודה בהכנעה בפני מי שהאדם והעולם, שלו.

רק בהמשך הדרך - מתוך עשייה זו שראשיתה בקבלה מעשית של מצוות התורה, הולך ומתברר גם הקול הפנימי, התחושות, ההרגשות, כי אכן טוב ה'. התחושות הסובייקטיביות ימצאו את מקומן רק לאחר זמן של מחויבות מעשית. או אז תהיינה הרגשות אלו, הרגשות אמיתיות, הרגשות הקשורות ביסודן לחיי המעשה של התורה.

מצווים

שבוע 2

פעולה 3: הסיפור הזה גדול ממני

רציונל:

בשבוע שעבר עסקנו בחשיבות המחויבות והחיבור כאחד, והשבוע נעסוק בעיקר בעניין המחויבות. הקב"ה יצר אותנו, את עם ישראל, בניו ועבדיו, ולכן בראש ובראשונה אנו מחויבים לשמוע בקולו. בפעולה זו נעמיק בכך שהסיפור הזה שנקרא ה' ועם ישראל, קשר בין בורא לברואיו, גדול מאיתנו, ולכן אנו קודם כול מצויים בו, קודם כול עושים ומחויבים לדבר הגדול הזה.

מטרות:

1. החניכים ילמדו מהי מחויבות.
2. החניכים ירגישו חלק ממשהו גדול.
3. החניכים יגדירו מהי מחויבות בשבילם.

ציוד נדרש:

- פתקי הגדרות
- כרטיסיות
- דפי מקורות הדר גולדין
- שלט חלק ממשהו גדול
- שלט אני מחוייב/ת

מהלך הפעולה:

שלב א -

כל אחד מקבל פתק שבו הגדרה של חלק ממשהו, של מי הוא עכשיו לצורך המשחק, כגון אח, מנהל, מדריך (נספח 1). המשימה של כל אחד היא למצוא את הקבוצה הכללית שאליה הוא שייך ואת שאר החברים שאיתו בקבוצה. לאחר שהתיישבו בקבוצות והבינו למי הם צריכים להתחבר ומי שייך לקבוצתם נשאל את החניכים: איזו מסגרת מאגדת את חברי הקבוצה? (משפחה, סניף וכו').

נסכם: המשחק הראה לנו שבחיי היום-יום שלנו אנו חלק ממשהו גדול. עצם זה שכתוב לי בפתק 'אחות' מראה שאני חלק ממשפחה ויש לי הורים ואחים. עצם זה שכתוב לי 'מדריך' מראה שאני חלק מסניף ויש לי קומונרית וחניכים. הבנתם בעצמכם שאתם חלק ממשהו ומיהם האנשים שקשורים אליכם.

אנו חלק ממשהו גדול שנקרא עם ישראל, ועצם זה שאנו יהודים שמצויים במצוות גורם לנו להבין שיש פה סיפור גדול מאיתנו - יש לנו אחים, עם ישראל, יש לנו אבא שבשמיים, ולכן אנו מחויבים קודם כול לדבר הגדול הזה. יש לנו חלק בסיפור הזה.

לבסוף נניח בראש המעגל שלט: 'אני חלק ממשהו גדול', ונשאיר אותו שם עד סוף הפעולה.

שלב ב -

נחזיק ביד ערמה של פתקים (נספח 2) וניתן לחניכים הוראה שכל פתק שאנחנו שמים במרכז המעגל - כולם צריכים להקריא אותו יחד בקול. בהתחלה נניח פתקים שבהם מילים שרירותיות. אחר כך נניח פתקים שיציפו סתירה בין מה שכתוב לבין ההוראה הראשונית או הפתק הקודם להם. לדוגמה, "לא להגיד מילים שיש בהם האות ג" ואחר כך - "גמל", "עליכם להקריא את הפתקים שהיו עד עכשיו" וכו'.

נשאל את החניכים: למה הרגשתם מחויבים, להוראה הראשונית או למה שכתוב בפתקים? מה הרגשתם כשהייתה סתירה? למה פעלתם דווקא איך שפעלתם?

הקפידו להניח את הפתק במקום שכולם יראו ושיהיה נוח לא להציג אותו במהלך הפעולה.

גדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

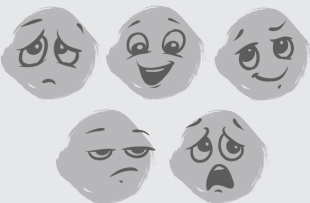
זה הזמן לעצור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מגיע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שנחמק?

שני חניכים שחשוב שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

_____: סם
חשוב שנדבר על:

_____: סם
חשוב שנדבר על:

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו שחשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

נסכם: הייתם מחויבים להוראה הראשונית של להקריא את הפתקים, אך היה בפתקים עניין של מחויבות לתוכן של הפתקים, למה שכתוב. בחרתם אם להתייחס להוראה או לתוכן הדברים. בעולם המצוות אנו מחויבים קודם כול למסגרת, להוראה הכללית, לסיפור הגדול שמאחורי הכול, לעצם היותנו נבראים על ידי הבורא. אך יש עניין גם של מחויבות לתוכן, לפרטים, למצוות.

לבסוף נניח על הרצפה, ליד השלט הקודם, שלט 'אני מחויב/ת'.

שלב ג -

נשאל את החניכים: האם יש קשר בין שני השלטים? האם עצם זה שאנחנו חלק ממשוה גדול גורם לנו להיות מחויבים אליו?

נאזין לתשובות החניכים ולאחר מכן נסכם במילותינו שהסיפור הזה, הקשר בין הקב"ה לעם ישראל, גדול מאיתנו, ולכן אנחנו קודם כול מחויבים, קודם כול מצויים.

אם הקטע קשה להבנה לחניכים, הסבירו אותו בחיילים שלכם.

סיכום

נקריא לחניכים קטע של הדר גולדין על הפתיחה של מסילת ישרים להבנת עניין המחויבות כדבר ראשון (נספח 3).

נספח 1

משפחה	גית ספר
הכנסת	חניך
אבא	תלמידי
ראש ממשלה	מזריק
אמא	מורה

חגר כנסת	קומונרית
אח	מנהלת
נשיא	רכב
אחות	יועצת
יו"ר הכנסת	מצבי"ל

המשך נספח 1

סגא	מצכירה
סגתא	

חדר כושר

שולחן

לא להזיק
חילום שיש
בהן האות ז'

מכונת
תפירה

ספסל

זמל

המשך נספח 2

<p>לצאת מהחדר</p>	<p>להקריא שוב את כל הפתקים</p>
<p>תזיז את השם שלך</p>	<p>מחשה</p>
<p>בית אל אל</p>	<p>קפה</p>

נספח 3

אנא אלי, עשני כלי לשליחותך (הדר גולדין הי"ד):

חובת האדם. מהות האדם תלויה בחובה - "אדם לעמל יולד". לא נוכל להבין את החיים אלא מתוך נקודת ראות של מחויבות ואחריות, קיומנו תלוי בה. היא הכרחית ואין דרך להתחמק ממנה. כל אחד שייך למשהו שהוא מחויב אליו. זו המסקנה הראשונה שעולה מהתורה: "ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה" (בראשית ב). להיות בגן עדן פירושו לעבוד ולשמור - משימה מהותית לאדם, משום שהוא נברא עבור משהו.

הצרות למדריכים:

פעולה 4: הגיע זמן ברכות

רציונל:

בפעולה זו נבין שדרך החיים הנכונה לקשר עם ריבונו של עולם עוברת דרך חובתנו לקיים מצוות לפרטיהן. המצוות בנויות מפרט ועוד פרט שמתווים לנו בסופו של דבר את הדרך. רעיון זה יבוא לידי ביטוי בפעולה דרך היכרות עם מצוות ברכות, המצווה שבה עוסקים שבטי זרעים-נבטים.

מטרות:

1. החניכים יבינו שקיום מצווה כולל את כל פרטיה.
2. החניכים יכירו את מצוות ברכות ואת הלכותיה.
3. החניכים יבחינו בין סוגי הברכות.

ציוד נדרש:

- קלפים
- דפי מקורות של הרב יוני לביא
- כרטיסיות ברכות
- דפים ריקים ועטים לסיכום

מהלך הפעולה:

שלב א -

נחלק את החניכים לשתי קבוצות וניתן לכל קבוצה את אותו מספר של קלפים. נטיל עליהם משימה לבנות את המגדל הכי גבוה מקלפים בתוך חמש דקות.

לאחר שהמגדלים בנויים נבקש מכל קבוצה לבחור קלף אחד מהמגדל של הקבוצה השנייה שהם רוצים להוציא מהמגדל, והקבוצה שהמגדל שלה יישאר עומד (לפחות רובו), תנצח.

לאחר מכן נסביר לחניכים את החשיבות של כל פרט ופרט, של הפרטים הקטנים במגדל הגדול. המגדל בנוי מקלף ועוד קלף ועוד קלף, ואפילו קלף אחד קטן חשוב מאוד: ראינו שגם הוא יכול לפרק מגדל שלם או לשנות את צורתו.

שלב ב -

נחלק לחניכים קטע משיעור של הרב יוני לביא (נספח 1), ונבקש מאחד החניכים להקריא.

נשאל את החניכים: מה הבנתם מהקטע? מה הרב יוני לביא רצה להראות פה?

נסכם סיכום ביניים: גם במשחק וגם בקטע ראינו את חשיבות הפרטים הקטנים, את החשיבות האמיתית של כל פרט ופרט. בסך הכול הייתה חסרה נקודה אחת, אך בגלל היעדרותה המייל לא הגיע אל יעדו.

שלב ג -

נסביר לחניכים שלאחר שדיברנו על מצוות, על חיבור ומחויבות, על חשיבות הפרטים, לכל שבט בחודש ארגון יש מצווה שהוא מעמיק בה. נציג לפני החניכים את המצווה של השבט: מצוות ברכות.

נפזר על הרצפה מגוון ברכות (נספח 2), ונבקש מהחניכים למיין את הברכות לפי סוגים של ברכות שהם מכירים.

כאם החניכים מתקשים החלוקה, כווננו אותם לתחומים שונים: ברכות הקשורות לשבת, לחתונה, למועדים, ברכות לפני אצעה או אחרי אצעה, ברכות שהן חלק מהתפילה, ברכות הנהנין.

סיכום

נחלק את החניכים לקבוצות של שלושה-ארבעה ונטיל עליהם משימה: כל קבוצה צריכה לבחור ברכה מהברכות שעל הרצפה ולמצוא בזמן קצוב ובכל דרך אפשרית כמה שיותר פרטים על המצווה: מתי מברכים, באילו מקרים, אם יש יוצא דופן, מי מברך, הלכות של הברכה ועוד. הם יכולים למצוא את הפרטים באינטרנט, לקבל עזרה מחברי הסניף, לשאול עוברים ושבים ברחוב ולהשיג מידע בכל דרך רלוונטית אחרת.

לבסוף נאסוף את החניכים ונערוך סבב שבו תשתף כל קבוצה מה למדה על הברכה שבחרה.

נסכם: מצוות ברכות כוללת המון סוגים, המון ברכות, המון פרטים. את חלקם אנו יודעים ואת חלקם לא. מה שעשינו היום הוא תחילת ההיכרות עם המצווה והכנה לשבוע הבא, שבו נדבר על החיבור האישי שלנו למצווה.

גדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

זה הזמן לעצור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מגיע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבוע? מה שנחמק?

שני חניכים חשוב שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

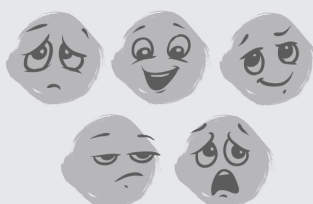
שם: _____

חשוב שגדבר על: _____

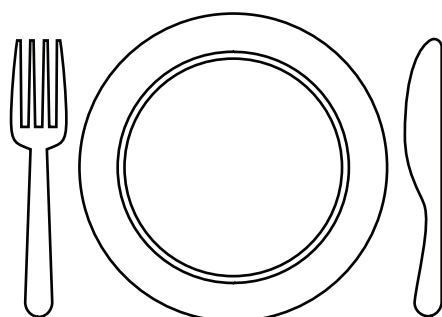
שם: _____

חשוב שגדבר על: _____

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו חשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

נספח 1

משיעור של הרב יוני לביא

שאלה: למה היהדות כל כך עסוקה בפרטים קטנים ובלתי רלוונטיים, כמו כמה מצה בדיוק צריך לאכול בליל הסדר, איזה כלי חלבי ואיזה בשרי, איך לקשור את שרוכי הנעליים שלי. לי זה נראה כאילו היהדות מזניחה את העיקר כשהיא נתפסת לקטנוניות. לזה היהודים קוראים רוחניות?

(כבר שלחתי לך שאלה זו לפני שבוע אך לא ענית לי. אולי סוף סוף קיבלת שאלה שאין עליה תשובה?)

תשובה: שלום לך.

מעולם לא טענתי שיש לי את כל התשובות. אך האמת היא שעניתי לך. כשקיבלתי את שאלתך עניתי לך מייד, והעובדה שלא קיבלת את תשובתי היא בעצם התשובה לשאלתך!

תראה, השבתי לך, אך כשכתבתי את כתובת הדוא"ל שלך לא הוספתי נקודה לפני המילה com. חשבתי לעצמי שתקבל את הדוא"ל גם ככה, שהרי סך הכול חסרה רק נקודה אחת קטנה. זאת אומרת, זה לא שכתבתי את שמך לא נכון או מילה לא נכונה או משהו דרסטי אחר. צריך להיות מאוד קטנוני כדי להבין ש-gmailcom ו-gmail.com זה לא אותו דבר. זה לא מגוחך שלא קיבלת את תשובתי רק בשל היעדר נקודה אחת קטנה ולא רלוונטית?

לא, זה לא מגוחך! כי הנקודה היא לא רק נקודה. היא מבטאת משהו. לאותה נקודה הרבה יותר משמעות. לי היא נראית בלתי רלוונטית בעליל, אך זה נובע רק מחוסר הידע שלי בדרכי האינטרנט. כל מה שאני יודע הוא שבתוספת הנקודה הדוא"ל שלי מגיע ליעדו, אך בלי הנקודה הוא הולך לאיבוד ומגיע לאן שהוא.

למצוות יש עומק עצום. כל פרט מכיל עולם של משמעויות ומרכיב את התמונה השלמה. כשמקיימים מצווה בשלמות ובדייקנות גל רוחני נשלח מאיתנו אל היקום עד ל"דואר הנכנס" של הקב"ה. אם ברצונך להכיר את המשמעות של הנקודה באינטרנט, תלמד על תפעולה של הרשת. אם ברצונך להבין את משמעות מצוות היהדות, תלמד תורה.

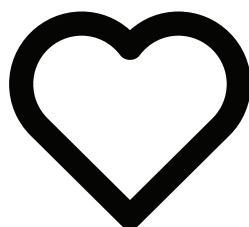
נספח 2

ברכות

<p>ברוך ... שעה לי כל צורכי</p>	<p>ברוך ... שהכול נהיה בדברו</p>
<p>ברוך ... שמח חתן עם הכלה</p>	<p>ברוך ... המגדיל בין קודש לחול</p>

<p>ברוך ... אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר ש חנוכה</p>	<p>ברוך ... הטוב והמיטיב</p>
<p>ברוך ... נותן התורה</p>	<p>ברוך ... הנותן ריח טוב בפירות</p>
<p>ברוך ... בורא מיני מזונות</p>	<p>ברוך ... בונה ירושלים</p>
<p>ברוך ... מקדש השבת</p>	<p>ברוך ... פוקח עיוורים</p>

<p>ברוך ... עושה מעשה בראשית</p>	<p>ברוך ... שהחיינו וקיימנו והציענו לזמן הזמן</p>
<p>ברוך ... הזן את הכול</p>	<p>ברוך ... שזמלני כל טוב</p>
<p>ברוך ... רופא כל בשר ומפליא לעשות</p>	<p>ברוך ... אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על נטילת ידים</p>

עושים

שבוע 3

פעולה 5 - חלון לשמיים

רציונל:

מתוך אמונה שה' ציווה עלינו לעשות כל מיני מצוות ושאלנו מחויבים בהן נובעת ההבנה שמצוות אלו הן אמצעי לחיבור עם הקב"ה. ה' יכול לנהל את העולם בעצמו ולבדו, אך הוא משאיר לנו מקום שבו אנחנו יכולים להתחבר אליו ולהוסיף קדושה בעולם הזה.

מטרות:

1. החניכים ילמדו שכדי להתחבר למשהו גדול יש להיות שותפים בו.
2. החניכים ייחוו מגוון דרכים למלא תפקיד קטן במיזם גדול.
3. החניכים יגדירו כמה אפשרויות לדרכים שבהן מצוות ברכות משפיעה על העולם.

עזרים נדרשים:

- כרטיסים ובהם מספרים מ-1 עד 40
- דף הוראות משחק דריכות (נספח 1)
- פתקי תפקידים למשחק (נספח 2)
- סיפור (נספח 3)
- שלטי הנחיות לסיפור (נספח 4)
- שני כרטיסים: המשחק-העולם, אני-בני האדם

מהלך פעולה:

שלב א -

ננחה את החניכים לשחק את משחק הדריכות בכמה סבבים, ובכל סבב נשנה מעט את המשחק.

מהלך המשחק - נפזר על הרצפה כרטיסים ממוספרים מ-1 ועד 40. על החניכים לדרוך על המספרים לפי הסדר.

עוד חוקים: **אסור** לחניך אחד לדרוך על שני מספרים ברצף, **אסור** לחניכים לדבר ביניהם כדי לתאם, **אסור** להיכנס לשטח המספרים שלא על מנת לדרוך או ששני חניכים במקביל ייכנסו למעגל.

* סבב ראשון - נפזר את כרטיסי המספרים וניתן לחניכים דף ובו כתובות ההוראות (נספח 1). לא נגיד כלום, וניתן להם להבין ולשחק לבד.

* סבב שני - נחלק לכל חניך וחניכה פתק ובו כתוב התפקיד שעליהם למלא בסבב זה של המשחק (נספח 2), ונניח להם לשחק לבדם על פי התפקידים.

* סבב שלישי - נאסוף את פתקי התפקידים ונורה לכל חניך וחניכה לבחור את פתק התפקיד שירצו למלא בסבב זה. לאחר שיחולקו שנית פתקי התפקידים על פי רצונם ניתן להם לשחק.

נשאל את החניכים: באיזה מהמשחקים היה לכם כיף יותר לשחק? כמה חניכים היה צריך באמת כדי לסיים את המשימה בצורה המהירה ביותר?

נשאל את החניך שקיבל את תפקיד ה"מנהיג" בכל סבב: האם הרגשת שאתה צריך את עזרת שאר החניכים כדי להצליח, או שיכולת להסתדר לבד?

שלב ב -

1) נספר סיפור (נספח 3), והחניכים ישתתפו בו בעזרת שלטי הנחיות המורים להם מה עליהם לעשות בכל חלק מהסיפור (נספח 4).

2) נעבור על שלטי הנחיות מהסיפור ונבקש מהחניכים למלא אחר הנחיות ללא סיפור.

הדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

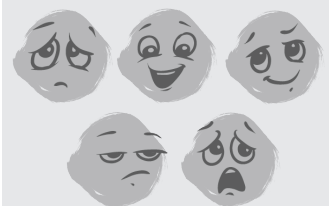
זה הזמן לעבור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מגיע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שלומם?

שני חניכים שחשוב שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

סם: _____
חשוב שנדבר על: _____

סם: _____
חשוב שנדבר על: _____

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו שחשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

הצרות למדריכים:

נבקש מהחניכים לשתף במחשבותיהם: איך היה הסיפור נראה בלי ה"תוספות" שלהם?

מה ההבדל בין מילוי אחר ההנחיות בסיפור ובין מילוי אחר ההנחיות ללא הסיפור?

הסיפור הוא משל לשותפות שלנו עם הקב"ה בעולם הזה: ה' נותן לנו מקום (כמו בסיפור ובמשחק) למלא תפקיד פעיל בעולם, והצורה שבה נעשה את הדברים חשובה. האם נקיים את המצוות מחיבור ומהתלהבות או כדבר מנותק שאין קשר בינינו ובינו?

שלב ג -

נניח על הרצפה כרטיס שכתוב בו "המשחק", ועוד כרטיס שכתוב בו "אני".

נבקש מהחניכים לחשוב יחד על שלושה דברים שתרמו להצלחת המשחק או הסיפור כאשר השתתפו בו כרצונם (בסבב השלישי. לדוגמה: הצליחו בזמן קצר יותר, היו פחות פסילות).

נבקש מהחניכים לחשוב יחד על שלושה דברים שתרמו לתחושה הפנימית שלהם כאשר מילאו תפקיד פעיל במשחק או בסיפור (לדוגמה, נהנו יותר, הרגישו שייכים).

כעת נהפוך את הכרטיסים: הכרטיס שכתוב בו "המשחק" יהפוך לכרטיס "העולם", והכרטיס שכתוב בו "אני" יהפוך להיות לכרטיס "בני האדם".

נדון עם החניכים על שלושת הדברים שהציעו קודם ונשאל אותם אם אפשר לומר שהשתתפות במצוות ברכות תורמות לבני האדם ולעולם כולם.

שלב ד -

נחלק את החניכים לחמש קבוצות ונבקש מכל קבוצה לחשוב על השפעה אחת של מצוות ברכות על בני האדם, וכן לחשוב על דוגמה לברכה מסוימת שקשורה להשפעה שעליה חשבו.

אחר כך נבקש מכל קבוצה לשתף את שאר השבט בברכה שבחרו ובהשפעה שלה על בני האדם.

סיכום

נערוך סבב, וכל חניך וחניכה יספרו איזו ברכה מהברכות שהציגו הקבוצות הכי נגעה בהם. נבקש מהחניכים לחשוב במהלך השבוע על ההשתתפות שלהם בעולם ולנסות לזכור זאת כשיצא להם להיתקל בברכה שעליה חשבו.

חשבו מראש על דוגמאות שתוכלו לתת לחניכים בשלב זה. לנס, הברכות על אוכל מרגילות אותנו להכיר טובה. הברכות על תופעות טבע (ברק, רעם) מרגילות אותנו להיות אנוסים לנוכח העוצמה של ה'.

אם אתם חושבים שהחניכים שלכם לא יצליחו לחשוב בעצמם על ברכות נסו להביא מראש רשימה או כרטיסי ברכות מזוונים (על אוכל, על מצוות, על תופעות טבע).

נספח 1

הוראות למשחק דריכות

עליכם לדרוך על כל המספרים מ-1 עד 40 על פי הסדר בזמן קצר ככל האפשר.

אסור לחניך אחד לדרוך על שני מספרים ברצף

אסור לדבר ביניכם תוך כדי משחק

אסור להיכנס לשטח המספרים שלא על מנת לדרוך או ששני חניכים ייכנסו למעגל בו בזמן

נספח 2

תפקידים למשחק הדריכות

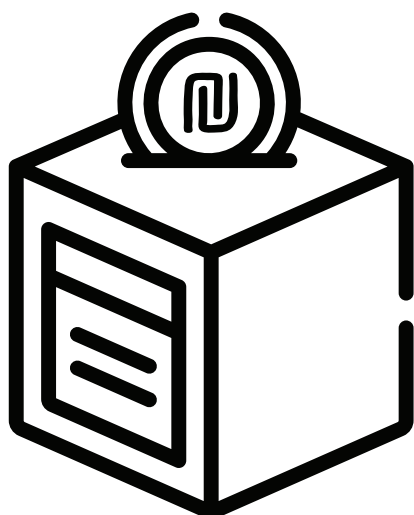
<p>מוודאות שאיש לא נכנס לשטח האסור שלא בתורו</p>	<p>מנהיג/ה - מנהל/ת את המשחק</p>
<p>בודק/ת כמנים</p>	<p>מזכיר/ה במגט למי שתורו לדרוך</p>
<p>מחליט/ה איפה יאחוד כל אחד</p>	<p>בודק/ת שכולם הבינו על אילו מספרים עליהם לדרוך</p>

<p>דורך/ת אל המספר הראשון והאחרון</p>	<p>מקפיד/ה שלא יהיו דיגורים</p>
<p>דורך/ת אל המספרים האו-צוזיים בין 2 ל-9</p>	<p>דורך/ת אל המספרים העזונים</p>
<p>דורך/ת אל המספרים האו-צוזיים בין 10 ל-19</p>	<p>*דורך/ת אל המספרים הצוזיים בין 1 ל-9</p>
<p>*דורך/ת אל המספרים האו-צוזיים בין 20 ל-29</p>	<p>דורך/ת אל המספרים הצוזיים בין 11 ל-21</p>

**דורך/ת אל המספרים
האוי-זוזיים גין 30 ל-39**

***דורך/ת אל המספרים
הזוזיים גין 21 ל-29**

**דורך/ת אל המספרים
הזוזיים גין 31 ל-38**

נספח 3

סיפור

איש עשיר יצא לספארי באפריקה עם כלב התחש שלו. יום אחד הלך הכלב הקטן לאיבוד ביער. פתאום ראה הכלב שנמר מתכוון לטרוף אותו. חשב הכלב במהירות "מה לעשות?! וראה עצמות על האדמה, התיישב לידן כשגבו לנמר, תפס עצם בפה, וכשהנמר התקרב אמר הכלב בקול: "זה היה נמר ממש טעים, מעניין אם יש עוד כאלה נמרים טעימים באזור...". שמע הנמר את הכלב, עצר בשנייה האחרונה ומבט אימה על פניו, "זה היה קרוב.. הכלב הזה כמעט אכל אותי..." חשב הנמר, הסתובב וברח משם בזחילה. על העץ ממעל ראה את הכול הקוף והחליט שזו הזדמנות טובה בשבילו לבנות מערכת יחסים טובה עם הנמר. רדף הקוף אחרי הנמר וסיפר לו שהכלב עשה ממנו צחוק. הנמר התעצבן ואמר לקוף לשבת לו על הגב כדי שיבוא איתו ויראה איך הוא עושה מהכלב קציצות... הכלב, שעוד לא הספיק להירגע, ראה פתאום מרחוק את הנמר חוזר וקוף על גבו. במקום לברוח החליט שוב להתיישב כשגבו כלפי תוקפיו, ושנייה לפני שהגיעו אליו אמר בקול: "איפה הקוף המעצבן הזה?! כבר לפני חצי שעה ביקשתי ממנו שיביא לי עוד נמר..." הפעם נס הנמר בבעתה בעודו מנער מגבו את הקוף הבוגדני.

נספח 4

הנחיות להשתתפות בסיפור

**הכל פאס שזכר כלג -
תנגחו**

**הכל פאס שזכר נאר -
תשאזו**

**הכל פאס שזכר קוף
תאשו תנועות של קוף**

**הכל פעם שנעצר הסיפור,
אחרו "נוו..."**

**הכל פעם שאוחרים ראה
או רואה מצמצו שלוש
פעמים**

**הכל פעם שאוחרים חשב
או חושב אחרו "טינג" ועשו
תנועה של לייק**

מחאו כפיים גסוף

**בכל פעם שאוחרים זה
תנו מכה עדינה על הזג
למי שיושב לידכם**

**בכל פעם שמישהו מרחק
או נמצא בסכנה אחרו
"הצילו"**

פעולה 6 - ללמוד (בעצמי) וללמד

רציונל:

לאחר שהחניכים למדו את הרעיון הכללי של המצווה ואת הפרטים שלה, מטרתה של פעולה זו היא לעזור לחניכים למצוא את המקום שלהם במצווה, את הנקודה שבה הם מעולמם יכולים להתחבר למצוות הברכות חיבור אישי.

מטרות:

1. החניכים יראו במצוות ברכות דרך להכרת הטוב.
2. החניכים יבחינו בהבדל בין תודה והערכה שבאה עקב ציווי לכזאת שיוצאת מהלב.
3. החניכים יבחרו ברכה להקפיד עליה ולהפיץ אותה בסניף.

עזרים נדרשים:

- דפי סיכום הפעולות מתחילת החודש
- פתקים ריקים וכלי כתיבה
- שאלות קשר (נספח 1)
- קטע מהמשנה (נספח 2)
- שאלות לתוכנית עבודה (נספח 3)
- כרטיסי ברכות (נספח 4)

מהלך הפעולה:

שלב א -

1. נבקש מכל חניך וחניכה לכתוב על שלושה פתקים שלושה שמות של אנשים שהם צריכים להודות להם ואת הקשר שלהם אל הדמות (לדוגמה: חגית אפרתי, המורה שלי למחול). לאחר מכן נבקש מהם לכתוב על שלושה פתקים אחרים כיצד יבטאו את התודה לכל אחד מן האנשים. נציע רעיונות מגוונים: לקנות מתנה, לומר תודה, להחזיר להם כמו שהם נתנו לנו.

2. נערבב בקערה אחת את פתקי השמות ובקערה אחרת את פתקי דרכי הכרת הטובה.

3. נבקש מכל חניך להוציא פתק אחד של אדם ופתק אחד של דרך לביטוי תודה.

שלב ב -

נעמיד את החניכים במעגל רחב, נקריא שאלות ונורה לכל מי שתשובתו חיובית להתקדם צעד אחד לעבר מרכז המעגל. החניכים שיהיו יותר במרכז יהיו החניכים שענו יותר תשובות חיוביות.

השאלות שנשאל יהיו שאלות על הקשר בין החניכים ובין הדמות שיצאה להם בפתק ועל הרצון שלהם להודות לה (נספח 1).

עם חניך שאינו יודע מי הדמות שכתובה לו מפתק המחקק, נראה שרוב התשובות שלו יהיו שליליות, כיוון שאינו מכיר את הדמות.

בסיום המשחק נבקש מהחניך שנשאר הכי רחוק ממרכז המעגל ומהחניך שהגיע הכי קרוב למרכז לספר לשאר החניכים מדוע לדעתם הם רחוקים זה מזה.

מצוות ברכות בפשטות שלה היא לברך את ה' על משהו שהוא ברא בעולם - להודות לה', להודות שיש פה משהו גדול ממני. לכל אחד יש דרך משלו להודות, ואת מה שהוא מרגיש שחשוב לו יותר להודות עליו.

הדיקת דופק

כמה חניכים הגיעו לפעולה?

זה הזמן לעבור ולחשוב על החניכים שלי, להעביר גראש כל אחד ואחת מהם... האם הוא מניע בדרך כלל? האם היא מוצאת את עצמה בשבט? מה שלומם?

שני חניכים שחשוב שאדבר איתם באופן אישי לאחר הפעולה:

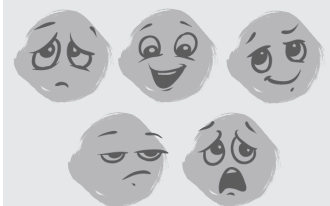
שם:

חשוב שנדבר על:

שם:

חשוב שנדבר על:

מה התחושה שלי לאחר הפעולה?

מהו חשוב שאזכור לקראת הפעולה הבאה?

הערות למדריכים:

נסו לכתוב בכל דף פאזלה גם מה עשיתם במובן הטכני וגם במובן הרעיוני מה למדתם.

ככל שאנחנו מכירים יותר את מה שאנו באים להודות עליו, כך נהיה קרובים יותר, נהיה מוכנים לעשות יותר כדי להודות עליו ונרגיש מחוברים יותר.

שלב ג -

זוהי הפעולה האחרונה בחודש ארגון: נכין מראש דפים גדולים, ובכל דף יהיה סיכום קצר של הפעולות שנעשו בחודש ארגון שהיו קשורות לנושא החודשי.

נחלק כלי כתיבה ונבקש מהחניכים להסתובב ולהוסיף על דפי הפעולות משהו שלמדו בכל פעולה על מצוות ברכות.

שלב ד -

נחלק לחניכים את המשנה המצורפת (נספח 2). נעבור עליה יחד ונאמר להם שכעת, אחרי חודש של לימוד בעצמנו, אנחנו יכולים לצאת ולעשות משהו עם הלמידה הזאת.

אחרי חודש שבו התקרבונו ולמדנו בעצמנו להכיר את המצווה, להרגיש מחוברים יותר, יש לנו זכות "ללמד" את מה שלמדנו החוצה.

סיכום

נפזר שלטים שכתובות בהם כמה ברכות (נספח 4), נורה לחניכים להתחלק לקבוצות על פי הברכה שהם מרגישים הכי מחוברים אליה ונבקש מכל קבוצה להכין "תוכנית עבודה" כדי לחבר את שאר הסניף לברכה הזאת. ניעזר בשלטי השאלות המצורפים (נספח 3): נניח אותם במרכז החדר ונבקש מכל קבוצה לעבור על יד כל שלט ולענות יחד על השאלות.

כל קבוצה תשתף במסקנותיה, ונבחר יחד ברכה את או שתיים שאנחנו רוצים לקחת כפרויקט ולנסות לחבר באמצעותו את שאר חברי הסניף אל הברכה הזו.

נספח 1

שאלות קשר

- האם את/ה אוהב/ת את הדמות שכתובה לך בפתק?
- האם את/ה מכיר/ה אותה היטב?
- האם פגשת אותה בשבוע האחרון?
- האם היית רוצה להגיד לה תודה?
- זכית בלוטו: היית נותן/ת לה חצי מהפרס?
- את/ה צריך/ה עזרה דחופה במשהו: היית פונה אליה?
- היית מגלה לה סוד שלא גילית לאף אחד?
- היא מכירה אותך היטב?
- היא עשתה למענך משהו בשבוע האחרון?
- היית עושה את מעשה הכרת הטובה שכתוב לך לאותה דמות?

נספח 2

משנה לחלק לחניכים

"הלומד תורה על מנת ללמד,

מספיקין בידו ללמוד וללמד.

והלומד על מנת לעשות,

מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות"

(אבות ד, ה)

"הלומד תורה על מנת ללמד,

מספיקין בידו ללמוד וללמד.

והלומד על מנת לעשות,

מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות"

(אבות ד, ה)

**חתי מגרכים את הגרעה
הזאת?**

**אם לא היינו מצווים לדרך
אותה, האם היינו מגרכים
או מודים אל דבר דומה
העצמנו?**

חשבו:

חתי יצאו לכם לדרך את

הברכה הזאת מתוך

חיבור גדול? מה זרם

לזה?

מה אדם פשוט חושב על

הברכה הזאת? האם הוא

מרזיש מחובר אליה?

כיצד אפשר לזרום לחישה להתחבר יותר אל הברכה הזאת?

”ברוך אתה ד' אלוקינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו
והזימנו לצמן הזה”

”ברוך אתה ד' אלוקינו מלך העולם אשר יצר את
האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים חלולים חלולים.
גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם
או יסתם אחד מהם או אפשר להתקים ולצמוד לפניך
אפילו שעה אחת: ברוך אתה ד' רופא כל בשר ומפליא
לעשות”

”ברוך אתה ד' אלוקינו מלך העולם הטוב והמיטיב”

המשך נספח 4

”בָּרַךְ אֱלֹהֵינוּ ד' אֲנֻקִינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת כָּל מֵינוּ
 תְּבוֹאוֹתֶיהָ לְטוֹבָהּ. וְתֵן טַל וּמָטָר לְבָרְכָהּ (בְּרָכָה) אֶל פְּנֵי
 הָאֲדָמָה, וְשִׂבְעָנוּ מִטוֹבָךְ וּבָרַךְ שְׁנֵתָנוּ כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת.
 בָּרוּךְ אַתָּה ד', מְבָרַךְ הַשָּׁנִים”

”בָּרוּךְ אַתָּה ד' אֲנֻקִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרְאֵי פְרֵי הָאֲדָמָה”

”בָּרוּךְ אַתָּה ד' אֲנֻקִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרְאֵי מְאוּרֵי הָאֵשׁ”

”בָּרוּךְ אַתָּה ד' אֲנֻקִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה אֶת הַיָּם
 הַגָּדוֹל”

”בָּרוּךְ אַתָּה ד' אֲנֻקִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹשֵׂה מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית”

”בָּרוּךְ אַתָּה ד' אֲנֻקִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. פּוֹקֵחַ עוֹרִים”

המשך נספח 4

”גָּרוּךְ אֶתְּהָ ד' אֲנִיקִינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ אֶל דְּבָרֵי תוֹרָה (לְעִסּוּק בְּדְבָרֵי תוֹרָה)”

”גָּרוּךְ אֶתְּהָ ד', אֲנִיקִינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא
חֹשֶׁךְ. עֲשֵׂה שְׁנוֹם וּבוֹרָא אֶת הַכֹּל”

